

VALINNAISUUS KANAVAN KOULUSSA 2025

Sisällysluettelo

1. Mitä valinnaisuus tarkoittaa?.....	4
2. Mitä ja miten valitaan?.....	4
3. Valinnaisten arviointi.....	4
4. Valinnaisten merkitys jatko-opinnoissa.....	5
Haluatteko kysyä jotain valinnaisuudesta?.....	5
5. SYVENTÄVÄT (v-alkuiset) VALINNAISET (2 vvt 8. ja 9. luokalla)	6
5.1. Kotitalous (vKO).....	6
5.2. Kuvataide (vKU).....	6
5.3. Käsityö (vKS).....	7
5.4. Liikunta (vLI).....	7
6. SOVELTAVAT (w-alkuiset) VALINNAISET (2vvt 8. ja 9. luokalla).....	8
6.1 B2-ranska (wRAB).....	8
6.2 B2-saksa (wSKB).....	8
6.3 B2-venäjä (wVEB).....	9
6.4 Kotitaloudesta taitoja tulevaisuuteen (wKO).....	9
6.5 Kuvataiteen valinnainen (wKU).....	10
6.6 Tekstiilityö (wKS).....	10
6.7 Tekninen työ (wKSTN).....	11
6.8 Palloilullinen liikunta (wLIP).....	11
6.9 Musiikin pitkä valinnainen (wMU).....	11
6.10 Luova ilmaisu (äidinkieli ja kirjallisuus, wSUK).....	12
6.11 Tietotekniikka (wAT).....	12
7. LYHYET (z-alkuiset) VALINNAISET (2 x 1 vvh 9. luokalla).....	13
7.1 Miniköksiä (zKOM)	13
7.2 Food and Culture (zKOF).....	14
7.3 PIMA (kuvataide, zKUPM).....	14
7.4 Koristeita ja koruja (käsityö zKSK).....	14
7.5 Vaatteita itselle (käsityö, zKSA).....	14
7.6 Kuntosaliharjoittelun perusteet (zLIP).....	15
7.7 Bändikurssi (zMUB).....	15

7.8 Laulukurssi (zMUL).....	15
7.9 Peliohjelmointi (zATP).....	15
7.10 Kalastus (zKSKA).....	16
7.11 Madalletaan kynnystä venäjän kieleen – venäjän aakkoskurssi (zVEA).....	16
7.12 Sukella saksan kieleen! Seikkaile Saksaan ja saksankielisiin maihin! (zSAK)	16
7.13 Seikkaile ja selviydy (liikunta, zLIS).....	17
7.14 LUMATE (zLUMATE).....	17
7.15 Mielen ja kehon hyvinvointi (zTEMI).....	17
7.16 Luova kirjoittaminen (zSUKK).....	18
7.17 Lukupiiri – iloa ja intoa kirjallisuuden lukemiseen (zLUK).....	18
7.18 Kirjoita lehteen (zKiLe).....	18

1. Mitä valinnaisuus tarkoittaa?

Perusopetuksen valinnaisten opintojen yhteisenä tehtävänä on syventää oppimista, laajentaa opintoja ja vahvistaa jatko-opintovalmiuksia. Valinnaiset opinnot tarjoavat oppilaille mahdollisuuden kehittää osaamistaan kiinnostuksensa suunnassa. Valinnaisuus tukee opiskelumotivaatiota ja kartuttaa valintojen tekemisen taitoja.

Valinnaisten aineiden yhteenlaskettu määrä on vähintään yhdeksän vuosiviikkotuntia vuosiluokilla 1-9. Vuosiluokilla 7-9 valinnaisten yhteenlaskettu vuosiviikkotuntimäärä on 6 vuosiviikkotuntia. Vuosiviikkotunti tarkoittaa, kuinka monta tuntia viikkoa kohti ko. ainetta opiskellaan lukuvuoden aikana.

2. Mitä ja miten valitaan?

Olette nyt valitsemassa oppilaan omaa, valinnaista opinto-ohjelmaa, ja tämän oppaan tarkoituksena on auttaa teitä tässä tehtävässä. Huomioitahan, että valinnat ovat sitovia. Vaihtoja voidaan tehdä vain painavista syistä ja vain, jos ryhmissä on tilaa. Kannattaa tutustua oppaaseen huolella. Valinnat tehdään sähköiselle alustalle.

Valintoja tehdään kahdessa vaiheessa. Seitsemännellä luokalla tehdään syventävien opintojen valinta (V-alkuiset valinnat) sekä valitaan soveltavista valinnaisista (paitsi A2-kielen lukijat) pitkä valinnaisaine (w-alkuiset valinnat). Molempia opiskellaan sekä 8. että 9. luokalla 2h/vko. Kahdeksannella luokalla valitaan soveltavien valinnaisten lyhyet valinnaisaineet (z-alkuiset valinnat), joita opiskellaan 9. luokalla. Lyhytvalinnaisen toista valinnaista opiskellaan syksyn 2h/vko ja toista lyhytvalinnaista puolestaan kevät 2h/vko.

VALINNAT KANNATTAA TEHDÄ OMIA KIINNOSTUKSEN AIHEITA KUUNNELLEN, EI KAVEREIDEN PERÄSSÄ!

3. Valinnaisten arviointi

Syventävät (V-alkuiset) opinnot arvioidaan numerolla (4-10) vuosiluokilla 8 ja 9, MUTTA päättötodistukseen arviointi tulee osana pääaineensa arvosanaa (ei siis näy erillisenä). Syventävän opinnon valinnaisella voi siis korottaa pääaineensa arvosanaa. Arviointiperuste on pääaineen mukainen.

Soveltavien valinnaisten pitkä (w-alkuiset) valinnainen arvioidaan numerolla (4-10) ja näkyy erillisenä numerona myös päättötodistuksessa. Tähän ryhmään kuuluvat esim. kielet. Arviointiperuste kielissä on valtakunnallinen. Muissa soveltavissa aineissa arviointiperuste on pääaineen mukainen.

Soveltavien valinnaisten lyhytvalinnaiset (z-alkuiset) arvioidaan suoritusmerkinnällä (S) ja tulee päättötodistukseen suoritettuna valinnaisen nimellä. Suorituksen saa aktiivisella osallistumisella tunneilla.

Mikäli oppilas vaihtaa valinnaisen aineen toiseen joko omassa koulussaan tai koulun vaihdon yhteydessä, päättötodistukseen merkitään molempien valinnaisaineiden nimet. Kesken jäänyt valinnaisaine arvioidaan numeroin, mikäli oppilas on ehtinyt suorittaa kyseisestä aineesta vähintään kahden vuosiviikkotunnin laajuuden osuuden. Mikäli osuus on alle kaksi vuosiviikkotuntia, kesken jääneen valinnaisaineen kohdalle tulee merkintä "osallistunut". Kesken jääneestä valinnaisesta aineesta merkitään todistukseen myös oppilaan suorittama tuntimäärä. Uudesta valinnaisesta aineesta tulee todistukseen joko numeroarvosana tai sanallinen arvio "hyväksytty" riippuen siitä, minkä laajuiseksi kyseinen valinnainen aine on koulun opetussuunnitelmassa määritetty sekä merkintä opetussuunnitelman mukaisesta tuntimäärästä.

TAULUKKO 1. Esimerkki oppilaan valinnoista ja arvioinneista 9. luokan keväällä

	7. lk. joulu	7. lk. kevät	8. lk. joulu	8. lk. kevät	9. lk. joulu	9. lk. kevät	
Musiikki*	8	8	9	9			
Bändikurssi (Z-alkuinen valinnainen)						S	= lyhyt valinnaisaine (S=hyväksytty)
Kuvataide	8	9	8	8	9	9	
Kuvataiteen syventävä (V-alkuinen) valinnainen			7	9	8	9	(numero vaikuttaa pääaineen numeroon = ei näy erikseen päättötodistuksessa)
Käsityö	7	8					
Kotitalous	8	8					
Kotitalouden soveltava (W-alkuinen) valinnainen			8	9	8	9	= pitkä valinnaisaine (numero jää näkymään päättötodistukseen)
Liikunta	8	7	8	8	7	8	
Rennosti liikkuen (Z-alkuinen valinnainen)					S		= lyhyt valinnaisaine (S=hyväksytty)

* Musiikki jatkuu kaikilla pakollisena 8. luokalla.

4. Valinnaisten merkitys jatko-opinnoissa

Ammatilliselle puolelle haettaessa päättötodistuksessa numerolla arvioitu valinnaisaine on vaikuttamassa kaikkien aineiden keskiarvoon, joka on mukana hakupisteiden määrittämisessä. Lisäksi ammatilliselle puolelle lasketaan pisteitä kolmen parhaan taito- taideaineen keskiarvosta siten, että mukana on keskiarvo soveltavan valinnaisen ja pääaineen keskiarvo.

Valinnaisen kielen (A2- ja B2-kielet) numeerinen päättöarvosana vaikuttaa jatko-opintoihin haettaessa mukana kaikkien aineiden keskiarvoa (ammatilliset opinnot) ja osana lukuaineiden keskiarvoa (lukio-opinnot). Numeerinen arviointi voidaan kuitenkin oppilaan huoltajan pyynnöstä muuttaa päättöarviointivaiheessa ”hyväksytty”-merkinnäksi, jolloin arvosana ei vaikuta jatko-opintoihin haettaessa. **A2-kieliä lukevat valitsevat VAIN syventävän (V-alkuinen) valinnaisaineen, koska A2-kieli korvaa soveltavan (W-alkuinen) valinnaisaineen.**

Mikään valinnaisaine ei ole edellytyksenä jatko-opintoihin.

Huom! Jatko-opinnoissa katsotaan A2- ja B2 -kieliksi vain koko yläkoulun ajan opiskeltu kieli.

Haluatteko kysyä jotakin valinnaisuudesta?

Valinnaisuuteen liittyvissä asioissa teitä auttavat aineenopettajat, oppilaanohjaajat ja rehtori.

Jos kaipaatte oppaan tekstejä tarkempaa tietoa oppiaineiden tavoitteista, sisällöistä tai arvioinnista, kannattaa ottaa yhteyttä **aineenopettajaan**.

Jos kaipaatte ohjausta valintojen tekemiseen, kannattaa ottaa yhteyttä **oppilaanohjaajaan**.

- Heli Piirainen (7ABD, 8DEAF)
- Olli Leinonen (7CEF, 8BCGH)

Jos teillä on kysyttävää valinnaisaineryhmistä, valinnaisaineiden vaihtamisesta, tmv., kannattaa ottaa yhteyttä rehtori Juho Knuutiin.

juho.knuuti@lempaala.fi

050 3839677

Kaikkiin koulumme opettajiin saa yhteyden Wilmalla

5. SYVENTÄVÄT (V-ALKUISET) VALINNAISET (2 vvt 8. ja 9. luokalla)

Kaikki oppilaat valitsevat yhden syventävän (v-alkuinen) aineen, jonka opiskelua haluavat jatkaa. Valinta tehdään seitsemännellä luokalla.

5.1 Kotitalous (vKO)

Tavoitteet:

- Ruoanvalmistus- ja leipomistaitojen harjaannuttaminen
- Puhtaanapitotaitojen harjaannuttaminen
- Itsenäisyyden ja omatoimisuuden kehittäminen
- Vastuunottamisen kehittäminen (omasta ja ryhmän työskentelystä)
- Kriittiseksi ja tiedostavaksi kuluttajaksi kasvaminen

Sisältö:

- Ruoanvalmistusta, leivontaa ja jälkitöitä
- Perinneruokia ja leivonnaisia läheltä ja kaukaa
- Tapakulttuuria
- Vuodenaikojen juhlia
- Erityisruokavalioita
- Terveitä elämäntapoja
- Kuluttajatietoutta
- Ympäristönäkökulmaa
- Yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja

Arviointi:

Numeroarviointi. Arvioinnissa otetaan huomioon yhteistyö- ja vuorovaikutustaidot, tiedonhallintataidot ja käytännön toimintataidot. Näyttöä annetaan mm. käytännön työskentelyllä, ryhmätöillä, kirjallisilla tehtävillä, kokeilla ja kotitehtävillä.

5.2 Kuvataide (vKU)

Tavoitteet:

Monipuolisten kuvien ja teosten tekemisen keinojen oppiminen sekä oman ilmaisun kehittäminen. Luovan, kekseliään ja persoonallisen otteen harjaantuminen kuvallisessa työskentelyssä yksin ja osana ryhmää. Taitoja oman projektin suunnitteluun, työskentelyyn ja itsearviointiin. Visuaalisten taitojen hankkiminen jatko-opintoja varten. Oppilas voi halutessaan valita sekä kuvataiteen syventävät tunnit että kuvataiteen soveltavan (pitkän) valinnaisaineen.

Sisältö:

Valinnaisessa syvennyttään monipuolisesti tuttuihin ja uusiin kuvantekotapoihin.

- piirustus, maalaus ja grafiikka
- kuvanveisto ja rakentelu
- valokuvaus, video, kuvankäsittely ja editointi
- mahdollisesti tilausprojekti tai näyttelyvierailu

Tavoitteet:

Monipuolisten kuvien ja teosten tekemisen keinojen oppiminen sekä oman ilmaisun kehittäminen. Luovan, kekseliään ja persoonallisen otteen harjaantuminen kuvallisessa työskentelyssä yksin ja osana ryhmää. Taitoja oman projektin suunnitteluun, työskentelyyn ja itsearviointiin. Visuaalisten taitojen hankkiminen jatko-opintoja varten.

Arviointi:

Numeroarviointi. Arviointi koostuu kehittymisestä ja oppimisesta sekä oppilaan toimimisesta tunneilla. Arvioinnissa kiinnitetään erityisesti huomiota suunnitteluun, työskentelyyn ja valmiiseen työhön sekä kykyyn arvioida omaa työskentelyä. Lisäksi huomioidaan oppilaan aktiivisuus ja yhteistyötaidot. Arviointiin sisältyy myös itse- ja vertaisarviointia.

5.3 Käsityö (vKS)

Syventävässä käsityössä laajennetaan ja syvennetään 7-luokan opetuksen tavoitteita.

- Suunnittelu- ja työskentelytaitojen harjoittelu
- Ongelmanratkaisutaidot, arjen taidot
- Työskentelyn lähtökohtana voi olla esim. tarve, ongelma, johon etsitään ratkaisua tai ajankohtainen idea.
- Oppilas asettaa itselleen omia oppimisen ja työskentelyn tavoitteita ja valitsee itseään kiinnostavat tekniikat ja materiaalit tarjotuista vaihtoehdoista.

Oppilas voi valinnallaan painottaa omia mielenkiinnon kohteita. Syventävässä käsityössä ollaan puoli vuotta teknisessä ja puoli vuotta tekstiilissä per lukuvuosi.

Arviointi: Numeroarviointi

5.4 Liikunta (vLI)**Tavoitteet:**

Liikunnan valinnaisilla tunneilla laajennetaan ja syvennetään 7. luokan opetuksen tavoitteita.

Sisältö:

- Valitut teemat mukautuvat ryhmän kokonaisuuden sekä kiinnostuksenkohteiden mukaan.
- Liikutaan monipuolisesti erilaisten liikuntamuotojen, kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunnan sekä palloilun ja voimistelun, parissa.
- Fyysinen aktiivisuus toiset huomioiden sekä oppimistilanteista vastuuta kantaen.
- Opetukseen voi sisältyä myös uinnin ja vesiliikunnan opetusta.
- Eri liikuntamuotojen avulla harjoitellaan fyysisiä kuntotekijöitä, motorisia perustaitoja sekä erilaisia lajitaitoja.

Arviointi: Numeroarviointi

6. SOVELTAVAT (w-alkuiset) VALINNAISET (2 vvt 8. ja 9. luokalla)

Oppilaat valitsevat yhden pitkän valinnaisaineen. Valinta tehdään seitsemännellä luokalla. **A2-kieltä lukeva ei tee soveltavaa valintaa, koska A2-kieli korvaa tämän automaattisesti.**

6.1 B2-ranska (wRAB)

Tavoitteet:

Kaikkien B2-kielten sisältöihin ja tavoitteisiin kuuluu mm. kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen, kielenopiskelutaidot ja kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita ja tuottaa tekstejä. Suullisen kielitaidon kehittyminen on avainasemassa.

Sisältö:

Bienvenue! Tervetuloa opiskelemaan ranskaa. 8. ja 9. luokan aikana opit kertomaan itsestäsi ranskaksi ja opit käyttämään kieltä rohkeasti erilaisissa tilanteissa (mm. ostosten teko, ruoan tilaaminen, tien kysyminen). Tutustut ranskalaiseen kulttuuriin ja tapoihin. Opit perussanastoa ja kieliopin perusteet, saat hyvän pohjan mahdollisille jatko-opinnoille. Kieltä opiskellaan itsenäisesti, parin kanssa ja pienryhmissä. Harjoittelemme paljon ääntämistä ja puhumista.

Arviointi: Numeroarviointi. Päättötodistukseen on mahdollista ottaa ”hyväksytty”-merkintä.

6.2 B2-saksa (wSKB)

Tavoitteet:

Kaikkien B2-kielten sisältöihin ja tavoitteisiin kuuluu mm. kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen, kielenopiskelutaidot ja kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita ja tuottaa tekstejä. Suullisen kielitaidon kehittyminen on avainasemassa.

Sisältö:

Haluatko oppia kieltä, joka on englannin ja ruotsin sukulaiskieli ja joka avaa ovia Eurooppaan, työelämään, tekniikkaan, talouteen ja kulttuuriin? Saksalla tulet toimeen lähes kaikkialla Keski-Euroopassa, sillä sitä opiskellaan laajasti ja sillä on virallisen kielen asema monessa Euroopan maassa. Saksan opinnoissa saadaan perustiedot Saksasta, kielialueesta ja saksan kielestä. Kielitaitoa kartutetaan yksinkertaisten ja tuttujen aihepiirien avulla. Opiskelussa harjoitellaan käyttämään monipuolisia kielenopiskelutaitoja omia vahvuuksia hyödyntämällä ja kasvatetaan ymmärrystä elinikäisestä oppimisesta ja kielitaidon merkityksestä. Tunneilla ja kotona harjoitellaan sekä kirjallista että suullista viestintää. Keskitytään keskeisiin kohteliaan kielenkäytön ilmaisiin ja arkielämän kielenkäyttötilanteisiin ja sanastoon. Harjoitellaan puhutun ja kirjoitetun tekstin tuottamista ja tulkintaa sekä harjoitellaan mahdollisimman luontevaa ääntämistä. Keskeistä opinnoissa on löytää rohkeus käyttää vähäistäkin kielitaitoa. Rohkeuden ja motivoinnin tueksi

tunneilla pyritään löytämään ryhmälle sopivat toiminnalliset, leikilliset ja pelilliset kielenopiskelukeinot. Tavoitteena on luoda pohjaa myös kielen jatko-opinnoille.

Arviointi:

Numeroarviointi. Arviointi on jatkuvaa, kannustavaa ja monipuolista. Se kohdistuu tavoitteisiin ja niiden saavuttamiseen hyödyntämällä monipuolisia arviointimenetelmiä ja antamalla oppilaalle jatkuvaa palautetta oppimisestaan. Myös työskentelytaidot vaikuttavat arviointiin. Opetukseen osallistuminen ja vuorovaikutustaitojen aktiivinen kehittäminen on tärkeää.

Päättötodistukseen on mahdollista ottaa ”hyväksytty”-merkintä.

6.3 B2-venäjä (wVEB)

Tavoitteet:

Kaikkien B2-kielten sisältöihin ja tavoitteisiin kuuluu mm. kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen, kielenopiskelutaidot ja kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita ja tuottaa tekstejä. Suullisen kielitaidon kehittyminen on avainasemassa.

Sisältö:

Haluatko oppia kieltä, jolla on Euroopassa eniten natiivipuhujia ja joka on Suomessakin yleisimmin puhuttu vieras kieli? Ehkä pidät ”koodien” purkamisesta? Venäjän aakkosten, kyrillisten kirjainten, oppiminen vaatii vähän aikaa ja vaivaa, mutta ei ole kielen haasteellisin osuus. Venäjän opinnoissa saadaan perustiedot Venäjästä, kielialueesta ja venäjän kielestä. Kurssilla opetellaan lukemaan ja kirjoittamaan kyrillisten kirjainten avulla sekä harjoitellaan mahdollisimman luontevaa ääntämistä. Kielitaitoa kartutetaan yksinkertaisten ja tuttuun aihepiiriin avulla. Opiskelussa harjoitellaan käyttämään monipuolisia kielenopiskelutaitoja omia vahvuuksia hyödyntämällä ja kasvatetaan ymmärrystä elinikäisestä oppimisesta ja kielitaidon merkityksestä. Tunneilla ja kotona harjoitellaan sekä kirjallista että suullista viestintää. Keskitytään keskeisiin kohteisiin kielenkäytön ilmaisuihin ja arkielämän kielenkäyttötilanteisiin ja sanastoon. Harjoitellaan puhutun ja kirjoitetun tekstin tuottamista ja tulkintaa. Keskeistä opinnoissa on löytää rohkeus käyttää vähäistäkin kielitaitoa. Rohkeuden ja motivoinnin tueksi tunneilla pyritään löytämään ryhmälle sopivat toiminnalliset, leikilliset ja pelilliset kielenopiskelukeinot. Tavoitteena on luoda pohjaa myös kielen jatko-opinnoille.

Arviointi:

Numeroarviointi. Arviointi on jatkuvaa, kannustavaa ja monipuolista. Se kohdistuu tavoitteisiin ja niiden saavuttamiseen hyödyntämällä monipuolisia arviointimenetelmiä ja antamalla oppilaalle jatkuvaa palautetta oppimisestaan. Myös työskentelytaidot vaikuttavat arviointiin. Opetukseen osallistuminen ja vuorovaikutustaitojen aktiivinen kehittäminen on tärkeää.

Päättötodistukseen on mahdollista ottaa ”hyväksytty”-merkintä.

6.4 Kotitaloudesta taitoja tulevaisuuteen (wKO)

Tavoitteet:

- Ruoanvalmistus- ja leipomistaitojen harjaannuttaminen
- Puhtaanapitotaitojen harjaannuttaminen

- Itsenäisyyden ja omatoimisuuden kehittäminen
- Vastuunottamisen kehittäminen (omasta ja ryhmän työskentelystä)
- Kriittiseksi ja tiedostavaksi kuluttajaksi kasvaminen

Sisältö:

- Ruoanvalmistusta, leivontaa ja jälkitöitä
- Perinneruokia ja leivonnaisia läheltä ja kaukaa
- Tapakulttuuria
- Vuodenaikojen juhlia
- Erityisruokavalioita
- Terveitä elämäntapoja
- Kuluttajatietoutta
- Ympäristönäkökulmaa
- Yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja

Arviointi:

Numeroarviointi. Arvioinnissa otetaan huomioon yhteistyö- ja vuorovaikutustaidot, tiedonhallintataidot ja käytännön toimintataidot. Näyttöä annetaan mm. käytännön työskentelyllä, ryhmätöillä, kirjallisilla tehtävillä, kokeilla ja kotitehtävillä.

6.5 Kuvataiteen valinnainen (wKU)

Tavoitteet:

Monipuolisten kuvien ja teosten tekemisen keinojen oppiminen sekä oman ilmaisun kehittäminen. Suunnittelutaitojen kehittyminen monipuolisten harjoitusten kautta. Luovan, kekseliään ja persoonallisen otteen harjaantuminen työskentelyssä yksin ja osana ryhmää. Taitoja oman projektin suunnitteluun, työskentelyyn ja itsearviointiin. Taitoja visuaalisille aloille jatko-opintoihin. Oppilas voi halutessaan valita sekä kuvataiteen pitkän valinnaisaineen että kuvataiteen valinnaiset tunnit.

Sisältö:

- **Ympäristö ja arkkitehtuuri:** tutkitaan ympäristöämme esim. valokuvaamalla, piirtämällä tai ympäristötaiteen keinoin. Rakennetaan pienoismalleja ja piirretään perspektiivipiirustuksia ja suunnitellaan sisustuksia. Työskennellään käsin rakentaen, piirtäen ja tietokoneella.
- **Esineet ja muodot:** suunnitellaan ja tutkitaan esineitä ja muotoja piirtäen ja kolmiulotteisesti rakentaen. Tutustutaan kuvanveistoon tekemällä itse esimerkiksi savi-, kipsi tai paperiveistoksia.
- **Graafinen suunnittelu:** valokuvataan, harjoitellaan kuvien tekoa ja muokkausta kuvankäsittelyohjelmilla. Yhdistetään kuvaa ja tekstiä esimerkiksi mainokseksi tai kirjankanneksi. Harjoitellaan videoiden ja animaatioiden tekoa kuvaamalla ja editoimalla lyhytelokuvaksi.

Arviointi:

Numeroarviointi. Arviointi koostuu kehittymisestä ja oppimisesta sekä oppilaan toimimisesta tunneilla. Arvioinnissa kiinnitetään erityisesti huomiota suunnitteluun, työskentelyyn ja valmiiseen työhön sekä kykyyn arvioida omaa työskentelyä. Lisäksi huomioidaan oppilaan aktiivisuus ja yhteistyötaidot. Arviointiin sisältyy myös itse- ja vertaisarviointia.

6.6 Tekstiilityö (wKS)

- Teemat mukautuvat ryhmän kokonaisuuden sekä kiinnostuksen kohteiden mukaan.
- Vaatetus- ja sisustustrendit, muoti ja pukeutuminen

- Vaateompelu
- Sisustustekstiilit ja tilkkutyöt
- Tuotteen elinkaari; korjaus, kierrätys, tuunaus
- E-tekstiili, elektroniikan yhdistäminen tekstiilityöhön
- Brodeeraavan ompelukoneen ohjelmointi ja käyttö
- Sesongin mukaiset askartelut, esim. saippuan ja kynttilöiden teko
- Omavalintainen päättötyö ja mahdollinen näyttely

Aiempiin oppilastöihin voi tutustua Instagramissa CraftKanava

Arviointi:

Numeroarviointi. Opinnoissa korostetaan oppilaan omaa aktiivisuutta tietojen ja taitojen kehittämisessä.

6.7 Tekninen työ (wKSTN)

Tavoitteet:

Kerrataan ja laajennetaan seitsemännellä luokalla opittua kone- ja käsityön työstötekniikoiden tuntemusta. Kiinnitetään erityisesti huomiota turvalliseen, kiireettömään ja suunnitelmalliseen työskentelyyn. Painotetaan puutekniikassa, kone- ja metallitekniikassa sekä sähkö- ja elektroniikkatöissä laadullista tekemistä. Kannustetaan persoonallisiin, innostaviin ratkaisuihin tehtävän annossa.

Sisältö:

Valmistetaan käyttö- ja koriste-esineitä valmiiden ohjeiden ja oman suunnitelman pohjalta. Korjataan ja huolletaan kalusteita ja laitteita.

Arviointi: Numeroarviointi

6.8 Palloilullinen liikunta (wLIP)

Tavoitteet:

Oppilas oppii toimimaan itsenäisesti ja osaa ottaa oppitunneilla muut huomioon.

Sisältö:

Teemat mukautuvat ryhmän kokonaisuuden sekä kiinnostuksen kohteiden mukaan.

- Joukkuepelit ja yksilölajit
- Pelivälineen hallintaan liittyvät harjoitteet
- Erilaiset roolit peleissä
- Taktiikkaa peliharjoitteiden avulla

Arviointi: Numeroarviointi

6.9 Musiikin pitkä valinnainen (wMU)

Tavoitteet:

- Aikaisemmin opittujen taitojen syventäminen sekä uusien musiikillisten tietojen ja taitojen oppiminen/kehittäminen
- Laulu- ja soittotaidon kehittäminen
- Yhteistyö- ja sosiaalisten taitojen kehittäminen musiikin parissa

- Oman musiikillisen toiminnan vahvistaminen

Sisältö:

Musiikin valinnaisaine painottuu tekemiseen ja osallistumiseen, käytännön kautta oppimiseen. Valitut teemat mukautuvat ryhmän kokonaisuuden sekä kiinnostuksenkohteiden mukaan.

Kurssin sisältönä on mm.

- Soittaminen ja laulaminen yksin ja yhdessä
- Soitintuntemuksen laajentaminen käytännön työskentelyssä
- Musiikkiteknologia työskentelyn osana
- Tutustuminen käytännön kautta erilaisiin musiikkityyleihin
- Musiikkiprojekteja ja esiintymistilaisuuksia

Arviointi:

Numeroarviointi. Arvioidaan aktiivisuutta ja projekteihin osallistumista, ryhmässä työskentelemistä, olemassa olevien musiikillisten tietojen ja taitojen hyödyntämistä sekä uusien taitojen omaksumista.

6.10 Luova ilmaisu (äidinkieli ja kirjallisuus, wSUK)

Tavoitteet:

Rohkaistua itseilmaisussa ja löytää omat vahvuudet ilmaista itseään

Sisältö:

Luovassa ilmaisussa pääset harjoittelemaan itseilmaisua monella eri tavalla. **Sinulta toivotaan rohkeaa ja rohkaisevaa otetta**, sillä se mahdollistaa sekä sinun että muiden kurssilaisten kehittymisen esiintyjänä. Teemme ryhmäytymisleikkejä, rooliharjoituksia, improvisaatiota, näytelmiä ja erilaisia projekteja ryhmän toiveita kuunnellen. Tässä valinnaisaineessa saat varmuutta erilaisiin esiintymistilanteisiin. Luovassa ilmaisussa **aktiivinen asenne ja osallistuminen on tärkeämpää kuin taidot ja tiedot**.

Arviointi: Numeroarviointi

6.11 Tietotekniikka (wAT)

Tavoitteet:

Opiskelu tapahtuu sekä käytännön että teorian kautta, joskin lähestymistapa on paljolti tekninen. Asioiden osalta tavoitellaan perustietämystä oppiaineen sisällöistä sekä teoriassa että käytännössä. Tavoitteena on myös löytää omia erityisen kiinnostuksen kohteita tieto- ja viestintätekniikasta.

Sisältö:

Kurssin sisältönä on perusteiden opettelu tieto- ja viestintätekniikan eri osa-alueista sekä jo osattavien taitojen syventäminen. Osittain sisällöt nousevat ajankohtaisista asioista sekä osittain oppilaiden mielenkiinnon kohteista.

Kurssin sisältöinä voivat olla esimerkiksi:

- Koneen rakenne ja osat
 - Käyttöjärjestelmät
- Internet ja interaktiivinen media
 - WWW-sivujen tekeminen
 - Tietoliikenne (tiedonsiirto: mobiili ja kiinteä)

- Tietoturva
- Ohjelmistolisenssit
- Tulevaisuuden teknologiat
- Ohjelmointia
 - HTML5, css, JavaScript
 - Ohjelmoinnin alkeita Python-kielellä
 - Peliohjelmointia Pygamella
- Tärkeimpien sovellusten syventävää käyttökoulutusta (esimerkiksi tekstinkäsittely-, taulukkolaskenta- ja esitysgrafiikkaohjelmat)
- Kuvankäsittelyä

Tavoitteet:

Opiskelu tapahtuu sekä käytännön että teorian kautta, joskin lähestymistapa on paljolti tekninen. Asioiden osalta tavoitellaan perustietämystä oppiaineen sisällöistä sekä teoriassa että käytännössä. Tavoitteena on myös löytää omia erityisen kiinnostuksen kohteita tieto- ja viestintätekniikasta.

Arviointi:

Numeroarviointi. Arvosanaan vaikuttavat aito kiinnostus tieto- ja viestintätekniikkaan sekä työskentelyn ja ongelmanratkaisun taidot.

7. LYHYET (Z-alkuiset) VALINNAISET (2 x 1 vvh 9. luokalla)

Kaikki oppilaat valitsevat kaksi lyhyttä valinnaisainetta. Valinnat tehdään kahdeksannella luokalla.

7.1 Miniköksiä (ZKOM)

Tavoitteet: Lyhytkurssi kotitalouden maailmaan. Ruoanvalmistusta, leivontaa ja jälkitöitä. Tavoitteena saada rutiinia arjen ruoanvalmistukseen ja innostaa oppilaita itsenäiseen kokkailuun.

- Ruoanvalmistus-, leipomis- ja siivoustaitojen harjaannuttaminen
- Puhtaanapitotaitojen harjaannuttaminen
- Itsenäisyyden ja omatoimisuuden kehittäminen
- Vastuunottamisen kehittäminen (omasta ja ryhmän työskentelystä)

Sisältö:

- Ruoanvalmistusta ja leivontaa reseptejä mukaillen
- Tapakulttuuria, vuodenaikojen vaihtelua
- Harjaannutetaan yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja
- Kerrataan tiedonhankintaan ja -käsittelytaitoihin liittyviä asioita

Arviointi: hyväksytty/hylätty

7.2 Food and Culture (zKOF)

Aim:

A trip around the world concentrating on food and culture. A part of the course will be planned according to the groups interest. The aim is to get to know different countries, their culture and typical foods in the culture. There will be foreign visitors whenever possible.

Contents: Making food and baking, speaking English and other language as well. You will get to know a country's customs and culinary vocabulary. You will work in groups and make a presentation about one country and its culture. Kati and Sanna wish that you will be open to speaking English in the class since the presentation and recipes will be in English.

Grading: Pass / Fail

7.3 PIMA (kuvataide, zKUPM)

Piirustuksen ja maalauksen kurssilla teemme kuvaa ja tutustumme taiteeseen. Katsomme taidehistoriaa, nykytaidetta ja kuvistuskuvaa. Harjoitellaan piirustuksen, maalauksen ja grafiikan tekniikoita. Mahdollisesti kurssiin sisältyy näyttelyvierailu.

Arviointi: hyväksytty/hylätty

7.4 Koristeita ja koruja (zKSK)

Tavoitteet: Oppia valmistamaan erilaisilla tekniikoilla koruja itselle sekä koristeita sisustukseen.

Sisältö:

- helmikudonta
- kutistemuovi
- makramee
- useita muita eri tekniikoita

Arviointi: Hyväksytty/hylätty

7.5 Vaatteita itselle (käsityö, zKSA)

Valmista ja tuunaa itsellesi mieleisiä vaatteita sekä asusteita. Voit toteuttaa vaatteet ommellen, neuloen tai virkatien. Valitse itsellesi sopivin tekniikka.

Vaatesuunnittelua sekä tekstiilityön perustaitojen syventämistä. Käytössäsi on kaikki käsityöluokan laitteet, välineet ja materiaalit.

Arviointi: Hyväksytty/hylätty

7.6 Kuntosaliharjoittelun perusteet (zLIP)

Tavoitteet: oppia kuntosaliharjoittelun perusteet; oikeat nostotekniikat, ohjelmoinnin ja salikäyttämisen. Tutustutaan myös painonnoston saloihin.

Paikka: Lempoisten kuntosali ja Hakkarin alasali.

Arviointi: Hyväksytty/hylätty

7.7 Bändikurssi (zMUB)

Tavoitteet:

- Aikaisemmin opittujen taitojen syventäminen sekä uusien musiikillisten taitojen oppiminen/kehittäminen
- Laulu- ja soittotaidon kehittäminen
- Yhteistyö- ja sosiaalisten taitojen kehittäminen musiikin parissa
- Oman musiikillisen toiminnan vahvistaminen

Sisältö:

Lyhytkurssina tarjottava bändikurssi painottuu tekemiseen ja osallistumiseen, käytännön kautta oppimiseen. Voit keskittyä laulamiseen tai valitsemasi soittimen taitojen vahvistamiseen. Valitut kappaleet mukautuvat ryhmän kokonaisuuden sekä kiinnostuksenkohteiden mukaan. Kurssin sisältönä on soittaminen ja laulaminen yhdessä.

Arviointi: Hyväksytty/hylätty

7.8 Laulukurssi (zMUL)

Tavoitteet:

- Kehitetään laulutaitoa ja -tekniikkaa oppilaiden valitsemien tyylien pohjalta.
- Perehdytään stemmalaulun perusteisiin ja harjoitellaan mikrofonitekniikkaa.

Sisältö:

Ohjelmisto koostuu opiskelijoiden valintojen mukaisesti. Osallistujista riippuen on mahdollista myös pieni kuoro. Tavoitteena edistää opiskelijan oman äänenkäytön tuntemusta ja innostaa laulamiseen omaksi iloksi tai harrastuksena.

Arviointi: Hyväksytty/hylätty

7.9 Peliohjelmointi (tietotekniikka, zATP)

Tavoitteet:

Opiskelu tapahtuu käytännön kautta. Tavoitteena on tutustua pelikoodaukseen pääosin Scratch:llä, jonkin verran myös Pythonilla.

Sisältö:

Teemme erilaisia pelejä Scratch:llä. Opettelemme koodaamaan myös pari yksinkertaista peliä Pythonilla ja tutustumme pelien taustalla olevaan logiikkaan.

Arviointi: Hyväksytty/hylätty

7.10 Kalastus (zKSKA)**Sisältö:**

Kurssilla tehdään kalastusretkiä lähiseutujen kalastuskohteisiin. Keskitymme koskikalastukseen Herralankoskilla, mutta teemme retkiä myös muualle. Oma virveli tai perhosetti olisi suotavaa olla, mutta lainavälineitäkin löytyy.

Arviointi: Hyväksytty/hylätty

7.11 Madalletaan kynnyistä venäjän kieleen – venäjän aakkoskurssi (zVEA)**Tavoitteet:**

Tutustutaan venäjän kieleen! Kurssin jälkeen voit helpommin jatkaa venäjän opiskelua, itsenäisesti tai jatko-opinnoissasi.

Sisältö:

Opetellaan yksi venäjän kielen kiehtovimmista, ja helpoimmista, asioista - AAKKOSET. Tule ihmettelemään, opettelemaan ja huomaamaan, kuinka paljon niissä onkaan tuttua!

Harjoitellaan myös muutamia arkipäiväisen elämän selviytymisfraaseja ryhmän mielenkiinnon mukaan.

Arviointi: Hyväksytty/hylätty. Hyväksytty suoritus edellyttää aktiivista osallistumista.

7.12 Sukella saksan kieleen! Seikkaile Saksaan ja saksankielisiin maihin! (zSAK)**Tavoitteet:**

Opiskellaan saksan alkeita ja saksankielisen Euroopan kiinnostavia kulttuuri-ilmiöitä. Harjoitellaan tiedonhakua ja erilaisia kielenopiskelutaitoja itsenäisesti ja yhdessä. Harjoitellaan esim. tervehdyksiä, kohteliaisuusfraaseja ja erilaisia asiointitilanteita. Pääpaino näissä suullisessa kielitaidossa.

Sisältö:

Kurssilla valitaan ilmiöitä esim. ruokakulttuurista, musiikista, taiteesta, urheilusta - saksankielisellä Euroopalla on paljon tarjottavaa! Tutustutaan myös tapa- ja juhlakulttuurien yhtäläisyyksiin ja eroihin. Käsiteltäviä sisältöjä suunnitellaan kurssin aluksi yhdessä ryhmän mielenkiinnonkohteiden mukaan. Läksyt ovat kerrankin vapaavalintaisia! Tärkeitä työvälineitä tällä kurssilla ovat rohkeus, innostus, kiinnostus.

Deutsch ist Super! Herzlich willkommen!

Arviointi: Hyväksytty/hylätty. Hyväksytty suoritus edellyttää aktiivista osallistumista.

7.13 Seikkaile ja selviydy (liikunta, zLIS)

Tavoitteet: Kurssin tavoitteena on innostaa nuoria retkeilemään ja vaeltamaan. Opettelemme kurssilla perusasioita retkeilyyn liittyen, jotta kaikki selviytyisivät ja nauttisivat metsässä vietetystä yöstä, sekä noin 13km pituisesta vaellusosuudesta.

Sisältö:

Teoriatunneilla käydään läpi retken varusteisiin ja valmisteluihin liittyviä asioita. Käytännön tunneilla harjoitellaan muun muassa yöpymään maastossa, valmistamaan ruokaa retkikeittimellä, tekemään tulet, suunnistamaan ja antamaan ensiapua.

Kurssilla suoritetaan kahden päivän vaellus Pirkanmaan alueella, jossa käydään läpi retkeilyssä vaadittavia taitoja. Jokaisen oppilaan tulisi pystyä järjestämään itselleen makuupussi, -alusta sekä kantolaite (reppu/rinkka) vaellusta varten.

Arviointi: Hyväksytty/hylätty

7.14 LUMATE (zLUMATE)

Tavoitteet:

Luonnontieteitä, matematiikkaa ja teknologiaa yhdistävässä valinnaisaineessa harjoitellaan luonnontieteille ominaisia tutkimusmenetelmiä, tehdään kiinnostavia oppilastöitä ja tutkimuksia ja pohditaan niiden taustalla olevia ilmiöitä. Samalla syvennetään luonnontieteiden ja matematiikan osaamista toisen asteen opintoja kohti.

Sisältö:

Kurssin aikana tutkimme luonnontieteisiin ja teknologiaan liittyviä aiheita. Teemme opintoretkeä lähialueille (mm. TTY:n laboratorio ja Vapriikki) ja tutustumme vierailuluennoitsijoiden johdolla mielenkiintoisiin teknologian sovelluksiin kuten tekoälyyn.

Arviointi: Hyväksytty/hylätty

7.15 Mielen ja kehon hyvinvointi (zTEMI)

Tavoitteet:

Mielen ja kehon hyvinvoinnin valinnaiskurssin tarkoituksena on ylläpitää ja vahvistaa kokonaisvaltaista hyvinvointia. Tavoitteena on oppia keinoja, joilla voi vähentää stressiä, löytää omia voimavaroja ja hallita arkeaan.

Sisältö:

Kurssilla tutustutaan mieleen ja kehoon vaikuttaviin tekijöihin ja pohditaan, miten jokainen voi vaikuttaa oman mielensä ja kehoonsa hyvinvointiin.

Kurssilla tehdään yksinkertaisia liike-, hengitys- ja rentousharjoituksia. Niiden avulla opetellaan rentouttamaan ja hallitsemaan mieltä ja kehoa. Kurssilla vahvistetaan myös oman arjen hallintaan.

Arviointi: hyväksytty/hylätty

7.16 Luova kirjoittaminen (zSUKK)

Tavoitteet:

Pääset toteuttamaan itseäsi kirjallisesti ja kehittämään omaa kirjoitustaitoasi. Tutustut uusiin tekstilajeihin ja saat rohkeutta oman tyylin löytämiseen.

Sisältö:

Kurssilla harjoitellaan itsensä luovaa ilmaisua erilaisten kirjallisten harjoitusten kautta sekä itsenäisesti että ryhmässä. Tarkoitus on kokeilla rohkeasti erilaisia tyyliä sekä roolissa kirjoittamista ja kirjoittaa esimerkiksi runoja, novelleja ja näytelmäkohtauksia. Tehtäviä suunnitellaan yhdessä oppilaiden kanssa heidän toiveensa ja tasonsa huomioon ottaen. Tällä kurssilla ei nipoteta kirjoitusvirheistä, vaan tärkeintä on kirjoittamisen ilo!

Arviointi: Hyväksytty/hylätty

7.17 Lukupiiri – iloa ja intoa kirjallisuuden lukemiseen (zLUK)

Tavoite: Kurssilla luetaan monipuolisesti erilaisia teoksia ja harjaannutaan keskustelemaan kirjallisuudesta.

Sisältö: Rakastatko uppoutua tarinoihin, uusiin maailmoihin ja kuvitelmiin? Tykkäätkö keskustella lukemastasi? Lukupiirikurssilla luetaan kirjoja ja keskustellaan luetusta. Oppilaat saavat itse vaikuttaa kurssilla luettaviin teoksiin. Jokaisella tunnilla sekä luetaan kirjoja että keskustellaan valituista teemoista ja jaetaan lukukokemuksia.

Arviointi: Hyväksytty/hylätty

7.18 Kirjoita lehteen (zKiLe)

Tavoite: Kurssin tavoite on oppia kirjoittamaan juttuja, joita voi julkaista sanomalehdissä (printissä ja digitaalisena) tai sähköisissä medioissa.

Kurssilla tehdään pikku-uutinen, isompi uutisjuttu, urheilujuttu ja henkilöhaastattelu. Opitaan myös perustason mediakelpoisten kuvien ottoa puhelinkameralla.

Sisältö: Kurssilla käydään vierailemassa Lempäälä-Vesilahden Sanomissa, joka myös julkaisee opiskelijoiden juttuja sivuillaan. Lempääläinen urheiluseura Lempo-Volley julkaisee myös etukäteen sovittuja juttuja medioissaan (some + kotisivut). Kurssilla vierailee LVS:n toimittaja sekä Aamulehden toimittaja kertomassa, miten hyvä juttu syntyy.

Kurssia suositellaan sellaisille, jotka ovat kiinnostuneita kirjoittamisesta. Joita kiinnostaa media-ala sekä niille, jotka haluavat parantaa kirjoitusilmaisuaan.

Arviointi: hyväksytty/hylätty